

Ib Damgaard Petersen
lektor, cand.mag.

Replik til Vagn Dahl Pedersen.

Det var en glædelig overraskelse, da jeg via en anmeldelse af min bog: Et internationalt systems sammenbrud, blev opmærksom på eksistensen af "Politica". Vi har længe trængt til et organ for statskundskab og initiativet er al ære værd. Jeg er selvfølgelig også glad for, at man gør sig den ulejlighed at anmelde min bog. Dog synes jeg, at jeg vil gøre nogle bemærkninger i den anledning.

Jeg kan forstå, at man lader sig inspirere af en idérig professors anmeldelse, men forstår trods alt ikke, at man herigenem ledes til en nærlæsning af tidligere anmeldelser fremfor en nærlæsning af den bog, man har til anmeldelse.

For det første: definitionen af statsbegrebet. Det hedder hos Vagn Pedersen, at jeg overlader til statskundskaben at definere statsbegrebets betingende momenter. De gør Dem ikke den ulejlighed at konstatere, at jeg rent faktisk definerer statsbegrebets betingende momenter, således som jeg vil bruge det i min fremstilling. Da De overser min definition, kan De heller ikke forstå bogens oplæg og fremstillingens opdeling i to hovedelementer, værdier og magtrelationer. De taber fuldstændigt bogens perspektiv af syne, nemlig at samle nogle brokker af vor viden til en skitse til en løsning af et fundamentalt problem, som vi tumler med, nemlig at beskrive komplicerede helheders samvirke over en lang periode. Når de hævder, at jeg indfører i spilteori, er det heller ikke rigtigt. Jeg benytter nogle spilletavler som modeller, men det har ikke det mindste med formal spilteori at gøre. Gennem disse modeller prøver jeg at fastlægge et magtbegreb, der netop kommer udover de distinktioner, det er almindeligt at lægge i det, for at nå til en basal model, der direkte indgår i en handlingsmodel som et aspekt ved al handlen.

De skriver, at de fleste af de synspunkter, der fremføres i bogen har man allerede mødt, eller man vil inden længe komme til at møde dem ved instituttet. Det minder mig om en mand, der

siger, at matematikken er en brugt videnskab, og at det derfor er uden interesse at beskæftige sig med den i forbindelse med problemløsning. Det er også en ejendommelig tankegang, der fastslår, at der ikke er grund til at importere synspunkter fra København, når man snart kan producere dem i Århus.

Når De iøvrigt fastslår, at det hele er gammelkendt stof, imponeres jeg. Der kunne jo være et eller andet i sammenstillingen af synspunkter, der kunne vække debat, hvad De selv er inde på andetsteds i anmeldelsen. Bogen skal imidlertid ikke debatteres efter Deres mening, fordi den er for dyr at købe for en stud.scient. pol.

De har vel antageligt fået den gratis for at gøre et stykke arbejde med den.

De har kun haft til hensigt at skrive en oversigt, hvori De hele tiden afkonfererer, om De nu er i overensstemmelse med Deres professor. Det er vanskeligt for Dem at skjule, at hvad angår internationale relationer befinder De Dem på gyngende grund. De kender ikke litteraturen. Derfor må De støtte Dem til en anmelder med større overblik. Deres synsvinkel bliver snæver og Deres arrogance ikke opvejet af perspektiv og gode forslag.

De skriver om mit mod ved at sende bogen på markedet. Hvad ligger der bag det synspunkt? At det er modigt af mig at udsætte mig for Deres gennemtrængende kritik?

Det forekommer mig igen at være en uhyggelig snæver synsvinkel. Synteser eller provokerende synspunkter har jo set i et længere perspektiv en vigtig funktion ved at sætte forskning, debat, modsigelse igang. Tænk på Webers teser, Pirennes tese, Parsons og andre. Alle har de trukket en hale af værker, kritik og debat efter sig, der har befrugtet den videnskabelige udvikling. Jeg finder det mest frugtbart at anskue ethvert arbejde som et led i en udvikling og foretrækker at sætte erkendelsens fremskriden i høj-sædet fremfor naivt at ville skrive "bogen" om noget som helst.

Min mening med denne bog har nok været et ønske om debat, men den skal først og fremmest dække et behov for en kort fremstilling af internationale relationer med Danmarks rolle i disse nærmere præciseret.

Den skal endvidere bygge bro mellem statskundskaben og andre samfundsdiscipliner som for eks. historien og en større al-

menhed, som ikke bør negligeres. Jeg hører ikke til dem, der hæger om noget elfenbenstårn hverken fagligt eller menneskeligt, hvad man godt kunne forledes til at tro om nogle af Politica's bidragydere. Inden for institutionelle rammer kan man forbyde bøger at udkomme, man kan "sulte" forskning, trække afhandlinger i langdrag og tie værker ihjel. En vis Århus-professor skal modtage min varmeste tak for, at denne bog ikke blev tiet ihjel.